

Užsiėmimas tėvams

„PATYČIOS MOKYKLOJE IR INTERNETE: KAIP GALIU PADĖTI SAVO VAIKUI“

Užsiėmimas skirtas: skirtingo amžiaus mokinių tėvams

Trukmė: 20-30 min.

Reikalingos priemonės: projektorius ir kompiuteris.

Į patyčių problemos sprendimą mokykloje turėtų įsitraukti visa mokyklos bendruomenė: mokyklos darbuotojai, mokiniai ir jų tėvai. Tėvų vaidmuo sprendžiant patyčias yra itin didelis, todėl tinkamas mokyklos darbuotojų ir vaikų tėvų bendradarbiavimas lemia sėkmingą situacijos sprendimą.

1. Projektoriaus pagalba parodykite mokinių tėvams tris tėvų klausimus, užduotus „Vaikų linijai“, (pastaba: situacijos pateiktos iš „Vaikų linijos“ knygelės „Kaip galiu padėti savo vaikui“):

- ❖ „Turiu sūnų paauglį. Pastaruoju metu jis atrodo kažkoks liūdnas, su manimi nesišneka. Įtariu, kad patiria patyčias, bet nesu tikra. Tiesiai šviesiai jo klausiau, ar jo neskriaudžia mokykloje, bet jis nieko neatsakė. Skambinau auklėtojui, sako, kad irgi pastebėjo, jog mano sūnaus elgesys pasikeitė. Bet kaip aš galiu jam padėti, jeigu jis su manimi nesišneka?“
- ❖ „Esu 10-mečio berniuko mama. Berniukas ramus ir uždaras. Mokosi labai gerai. Šiais metais pradėjo eiti į kitą mokyklą, 5 klasę. Į naująją mokyklą ėjo noriai visą rugsėjo mėnesį, kol staiga jį pradėjo kamuoti pilvo skausmai, pykinimas. Iš pradžių maniau, jog tai apsinuodijimas ar kažkas panašaus, tačiau tie negalavimai pasireiškėdavo tik kai jam reikėdavo eiti į mokyklą. Doktorai nerado problemos, o tuo metu vaikas vis vemdavo. Galiausiai lapkričio pradžioje buvo diagnozuota, jog skausmai nerviniu pagrindu. Po savaitės nuvedžiau vaiką į mokyklą, tik jėjus į mokyklos patalpas vaikui pasipylė ašaros, ir jis paprašė grįžti nors priežasties nepaaiškino.<...> Ką tokioje situacijoje turėčiau daryti? Kur kreiptis?“
- ❖ „Vakar pas mane užsuko 13-metės dukros klasiokės mama. Iš jos išgirdau netikėtą dalyką: pasirodo mano dukra internete visaip tyčiojasi iš klasiokės. Iš pradžių nenorėjau tikėti, bet klasiokės mama man parodė mano dukros rašomas žinutes ir komentarus. Nesitikėjau to iš savo vaiko, kuri šiaip namuose tokia kultūringa ir gera, o ten, internete tokius bjaurius dalykus rašo... Su dukra dar nekalbėjau, bet net nežinau nuo ko pradėti ir kaip su ja susikalbėti, kad tikrai toks jos elgesys liautųsi...“

2. Padiskutuokite, ką mokinių tėvai galėtų patarti šiems tėvams.

3. Pateikite galimas priežastis, kodėl vaikai dažnai nenori papasakoti apie patyčias tėvams bei aptarkite, kaip tėvai gali elgtis panašiose situacijose.

Patys vaikai dažniausiai mini tokias priežastis, dėl kurių jie nesikreipia pagalbos:

- ❖ „Baisu, kad skriaudėjai kerštaus“.
- ❖ „Nenoriu būti skundiku“.
- ❖ „Nenoriu jaudinti tėvų“.
- ❖ „Gėda, kad pats negaliu apsiginti“.
- ❖ „Baisu prarasti draugus“.
- ❖ „Sunku įrodyti patyčias, todėl neverta sakyti“.
- ❖ „Bijau tėvų reakcijos“.
- ❖ „Jaučiuosi sutrikęs“.
- ❖ „Tai vis tiek nepakeis situacijos“
- ❖ „Esu ne mažas vaikas, pats susitvarkysiu“

Iš pateiktų vaikų atsakymų galima suprasti, kad vaikai gali bijoti, kad tam tikra tėvų reakcija tik pablogins situaciją.

Jei jūsų vaikas patiria patyčias: ko NEDARYTI

- ❖ Elgtis skubotai, pavyzdžiui, pulti susitikti ir pasikalbėti su besityčiojančio vaiko tėvais. Gali būti, kad būtent tokio elgesio vaikas ir bijo. Jis gali baimintis, kad dėl to patyčios tik dar labiau sustiprės.
- ❖ Sakyti: „Nebūk skystablauzdis, juk tavo tik erzina!“, „Visa tai praeis“, „Tvarkykis su tuo pats“. Vaikas pats vienas sunkiai gali susitvarkyti su patyčiomis. Jei vaikas pasakoja apie tai, kas vyksta, vadinasi, prašo pagalbos.
- ❖ Kaltinti vaiką dėl patiriamų patyčių: „Pats esi kaltas dėl to“. Vaikai nėra kalti dėl to, kad iš jų tyčiojasi.
- ❖ Siūlyti „duoti atgal“. Kai kurie vaikai su patyčiomis bando tvarkytis mušdamiesi ir kitais agresyviais veiksmais. Tačiau agresyviai gindamiesi jie kitų gali būti įvertinti kaip skriaudėjai ir būti apkaltinti.
- ❖ Taip pat nevertėtų palikti vaiką vieną ieškoti išeičių.

Ką reikėtų DARYTI:

- ❖ Išklausti, leisti išsipasakoti. Kai vaikas išgyvena sunkius jausmus, labai svarbu jam leisti apie tai kalbėti, leisti pasidalinti savo jausmais.
- ❖ Ramiai reaguoti į vaiko pasakojimą. Jeigu vaikas mato, kad jo pasakojimas kelia stiprius neigiamus jausmus tėvams (pyktį, liūdesį) jis gali išsigąsti ir galbūt ir daugiau nebenorės gaudinti tėvų bei pasakoti apie patyčias.
- ❖ Pagirti už tai, kad pasipasakojo. Vaikas gali jaustis skundiku, tuomet svarbu jį patikinti, kad pasielgė teisingai.
- ❖ Vaikas gali pasakyti labai mažai apie patyčių situaciją arba šnekėti apibendrintai: visi tyčiojasi, visada, tuomet reikėtų užduoti konkrečius klausimus ir išsiaiškinti kur, kaip ir kada vyksta patyčios.
- ❖ Saugumo plano su vaiku sudarymas. Kai žinote daugiau apie patyčių atvejį, galima kartu su vaiku nuspręsti, kaip jis galėtų išvengti patyčių, į ką galėtų kreiptis mokykloje, kaip galėtų reaguoti į skriaudėjus.
- ❖ Pokalbiai su mokytojais, klasės auklėtoja, administracija. Mokyklos darbuotojai galėtų papasakoti, kaip yra sprendžiamos patyčių situacijos konkrečioje mokykloje.

Jei jūsų vaikas tyčiojasi iš kitų: ko NEDARYTI

- ❖ Ieškoti kaltų, kaltinti. Tai tik privers vaiką gintis.
- ❖ Ignoruoti blogą elgesį. Jeigu elgesys yra ignoruojamas, didesnė tikimybė, kad patyčios nesiliaus.
- ❖ Agresyviai reaguoti. Smurto smurtu nesustabdysite.

Ką DARYTI:

- ❖ Likti ramiam. Galima nekalinant vaiko, pasakyti ką jis yra padaręs, įvardinti konkrečią patyčių formą ar formas bei priminti, kad toks elgesys nėra tinkamas.
- ❖ Pasiklabėti su vaiku jo nekaltinant: kaip, kada ir kodėl tyčiojasi? Sužinoti, kas paskatino vaiką vienaip ar kitaip elgtis, pabandyti suprasti, ko jis nori pasiekti tokiu savo elgesiu.
- ❖ Įvardinti, kad toks elgesys netoleruojamas ir kokių pasekmių vaikas sulauks už savo veiksnu.
- ❖ Nuobaudos turėtų būti adekvačios (kuo didesnis prasižengimas, tuo stipresnė nuobauda) bei nemalonus vaikui.
- ❖ Pokalbiai su mokytojais, klasės auklėtoja. Dažnai mokyklos darbuotojai gali papasakoti daugiau apie vaiko elgesį.
- ❖ Kartais pagalbos pravartu kreiptis ir į kitus specialistus: psichologą, psichoterapeutą, psichiatrą.

Kuo gali prisidėti tėvai, kurių vaikai tiesiogiai patyčių situacijose nedalyvauja

Nesvarbu, kokiame vaidmenyje – skriaudėjo, taikinio ar stebėtojo yra vaikas, kiekvieno vaiko tėvai gali prisidėti prie to, kad patyčių klasėje būtų mažiau. Patyčios yra ne vieno ar dviejų vaikų problema – tai yra visos klasės vaikų bėda. Todėl visų tėvų dalyvavimas yra labai svarbus.

Tėvai gali:

- ❖ Bendradarbiauti su auklėtoju, kitu mokyklos personalu;
- ❖ Informuoti auklėtoją apie patyčias net jeigu vaikas nedalyvauja jose tiesiogiai;
- ❖ Dalyvauti klasės tėvų susirinkimuose;
- ❖ Dalyvauti mokyklos iniciatyvose, renginiuose, skirtuose patyčių, smurtinio elgesio ir kt. temoms;
- ❖ Inicijuoti tam tikrus renginius mokykloje;
- ❖ Diskutuoti apie vaikams iškylančius sunkumus su kitais mokyklos bendruomenės nariais.

Patyčių problemą galima išspręsti kalbant su patyčiose dalyvaujančiais vaikais. Tačiau kartais prireikia specialistų pagalbos ir vaikams, ir jų tėvams, ir mokyklos darbuotojams.

Paprastai psichologinė pagalba prieinama:

- ❖ Mokyklose. Pas mus dirba psichologas (vardas pavardė, kontaktiniai duomenys), socialinis pedagogas (vardas pavardė, kontaktiniai duomenys).
- ❖ Poliklinikose. Nemokamą psichologinę pagalbą galima rasti susisiekus su savo rajono poliklinikos Psichikos sveikatos centru (Jūsų rajono įstaigos, kontaktiniai duomenys).
- ❖ Pedagoginėse psichologinėse tarnybose. Tai įstaigos, teikiančios specialiąją pedagoginę ir psichologinę pagalbą vaikams, tėvams (ar vaikų globėjams, rūpintojams), gyvenantiems savivaldybės teritorijoje, ir joje veikiančioms švietimo bei vaikų globos įstaigoms (Jūsų rajono įstaigos, kontaktiniai duomenys).
- ❖ Kitos Jūsų mieste veikiančios įstaigos...

Daugiau informacijos galite rasti tinklalapyje <http://bepatyciu.lt/kampanija-be-patyciu/metodine-medziaga/>